

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра міжнародної економіки та туризму

К.В. Снігур

ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ

Методичні рекомендації для вивчення дисципліни

**Кривий Ріг
2019**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра міжнародної економіки та туризму

К. В. Снігур

ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ

Методичні рекомендації для вивчення дисципліни

Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»

Спеціальність: 242 «Туризм»

Ступінь: бакалавр

Затверджено на засіданні
кафедри міжнародної економіки та
туризму
Протокол № 15
від “04” березня 2019 р.

Схвалено навчально-методичною радою
ДонНУЕТ
Протокол №4
від “28” березня 2019 р.

**Кривий Ріг
2019**

УДК 338.483 (072)
ББК 65.433 (0) я 73
С 53

К.В.Снігур

С 53 Методичні рекомендації для вивчення дисципліни «Географія туризму» / К.В. Снігур; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. міжнар. економіки та туризму. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2019. – 54 с.

Методичні рекомендації призначені для здобувачів ВО всіх форм навчання і покликані допомогти організувати вивчення дисципліни «Географія туризму» завдяки інформації щодо змісту модулів та тем дисципліни, планів семінарських занять, завдань для самостійного вивчення та розподілу балів за видами робіт, що виконуються здобувачами ВО протягом вивчення дисципліни. Методичні рекомендації містять перелік питань для підготовки до підсумкового контролю та перелік основної та додаткової літератури.

УДК 338.483 (072)
ББК 65.433 (0) я 73

© К. В. Снігур, 2019
© Донецький національний університет
економіки і торгівлі імені Михайла
Туган-Барановського, 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	5
ЧАСТИНА 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ»	6
ЧАСТИНА 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ТА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	19
Змістовий модуль 1. Методологічні основи вивчення географії туризму	20
Змістовий модуль 2. Характеристика сучасних туристичних регіонів світу	23
ЧАСТИНА 3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	32
Змістовий модуль 1. Методологічні основи вивчення географії туризму	33
Змістовий модуль 2. Характеристика сучасних туристичних регіонів світу	39

ВСТУП

Дисципліна «Географія туризму» спрямована на всебічне вивчення туризму, територіальну організацію його форм та видів, умов та специфіки розвитку спеціалізованих видів туризму в регіонах і країнах світу.

Програма вивчення навчальної дисципліни складена відповідно до вимог освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 242 «Туризм» та є навчальною дисципліною, яка разом з іншими дисциплінами формує інтегрований підхід до підготовки бакалаврів.

Метою викладання навчальної дисципліни «Географія туризму» є формування у студентів базових знань щодо територіальної організації та умов розвитку туризму, набуття навичок геопросторового аналізу туристичних дестанацій та специфіки розвитку туризму в різних регіонах і країнах світу.

Предмет дисципліни – форми і види міжнародного туризму, специфіка та тенденції розвитку.

Основні завдання дисципліни:

- формування уявлень про специфіку розвитку туризму в різних туристичних регіонах і країнах світу, їх ресурсний потенціал, туристичну спеціалізацію та тенденції туристичної діяльності;
- набуття навичок складання комплексних туристичних характеристик країн та регіонів світу та розробки туристичних маршрутів, відповідно до туристичного попиту;
- дослідження причинно-наслідкових зв'язків в особливостях формування основ туристичних центрів;
- аналіз функціональної, галузевої та територіальної структури туризму в світі та Україні;
- дослідження принципів вдосконалення системи збалансованого забезпечення туристичних потреб населення світу і України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде

знати:

- теоретичні основи туризму;
- особливості сучасного туристичного районування світу та України;
- глобальні тенденції розвитку туризму у світі;
- специфіку розвитку туристичних регіонів;
- специфіку організації туристичного обслуговування в країнах світу;
- особливості світового розміщення туристичних закладів та спеціалізованих туристичних комплексів.
- принципи територіального зосередження закладів та територіальну структуру туристичного простору.

вміти:

- визначати географічне та соціально-економічне положення туристичних регіонів;
- аналізувати туристичний потенціал регіонів, країн та територій;
- надавати туристичну характеристику країнам світу та окремим регіонам;
- орієнтуватись в організації туристичного простору;
- проводити порівняльний аналіз туристичних ресурсів окремих країн та регіонів;
- розуміти сучасні тенденції і регіональні пріоритети розвитку туризму в цілому та окремих його видів;
- здійснювати моніторинг, інтерпритувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію;
- вигідно презентувати туристичний інформаційний матеріал.

ЧАСТИНА 1.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Обов'язкова для студентів спеціальності 242 «Туризм»
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість змістових модулів	2
Лекції, годин	44
Практичні / семінарські, годин	26
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	78
Тижневих годин для денної форми навчання:	
Аудиторних	5,5
самостійної роботи студента	6
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Ціль – формування у студенті системи знань про просторово-часові закономірності функціонування світового та національного туризму, туристичну освоєність та тенденції розвитку туризму в регіонах світу і України.

Завдання: оцінка туристичних ресурсів, в тому числі для окремих видів туризму, обґрунтування та пошук засобів їх ефективного використання; вивчення територіальної організації туристичного господарства; туристичне районування та моделювання територіальної організації туризму; вивчення територіальної диференціації попиту і пропозиції на туристському ринку; оцінка тенденцій формування туристичних потоків та географії туристичних міграцій; визначення особливостей розвитку національного туристичного ринку.

Предмет: форми територіальної організації ринку туристичних послуг, які впливають на формування туристичного продукту.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Теоретичні основи курсу «Географія туризму».
2. Туристсько-рекреаційний потенціал території та методи його оцінки.
3. Туристичне районування світу.
4. Туристичне районування України.
5. Європейський туристичний регіон.
6. Американський туристичний регіон.
7. Африканський туристичний регіон.
8. Азіатсько-Тихоокеанський туристичний регіон.
9. Південноазіатський туристичний регіон.
10. Туристична характеристика країн Близького Сходу.
11. Характеристика туристичних регіонів України.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі:			
		л	п/с	лаб	срс
Змістовий модуль 1. Методологічні основи вивчення географії туризму					
Тема 1. Теоретичні основи курсу «Географія туризму».	4	2			
Тема 2. Туристсько-рекреаційний потенціал території та методи його оцінки.	11	4	2		5
Тема 3. Туристичне районування світу.	13	4	4		10
Тема 4. Туристичне районування України.	13	4	2		5
Разом за змістовим модулем 1	41	14	8		20
Змістовий модуль 2. Характеристика сучасних туристичних регіонів світу					
Тема 5. Європейський туристичний регіон.	15	4	4		8
Тема 6. Американський туристичний регіон.	15	4	2		8
Тема 7. Африканський туристичний регіон.	15	4	2		8
Тема 8. Азіатсько-Тихоокеанський туристичний регіон.	15	4	2		8
Тема 9. Південноазіатський туристичний регіон.	14	4	2		8
Тема 10. Країни Близького Сходу.	15	4	2		8
Тема 11. Характеристика туристичних регіонів України.	20	6	4		10
Разом змістовний модуль 2	109	30	16		58
Усього годин	150	44	26		78

4. Темі семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1.	Семінар – розгорнута бесіда Туристсько-рекреаційний потенціал території та методи його оцінки.	2
2.	Семінар з виконанням практичних задач Туристичне районування світу.	2
3.	Семінар з виконанням практичних задач Географія основних видів туризму	2
4.	Семінар з виконанням практичних задач Туристичне районування України	2
5.	Семінар з виконанням практичних задач Характеристика Європейського туристичного регіону.	2
6.	Семінар з виконанням практичних задач Основні туристичні центри Європи	2
7.	Семінар з виконанням практичних задач Американський туристичний регіон.	2
8.	Семінар з виконанням практичних задач	2

	Африканський туристичний регіон.	
9.	Семінар з виконанням практичних задач Азіатсько-Тихоокеанський туристичний регіон.	2
10.	Семінар з виконанням практичних задач Південноазіатський туристичний регіон.	2
11.	Семінар з виконанням практичних задач Країни Близького Сходу.	2
12.	Семінар – розгорнута бесіда Географія видів туризму в Україні.	2
13.	Семінар з виконанням практичних задач Характеристика туристичних регіонів України.	2
Всього		26

5. Індивідуальні завдання

1. Огляд періодичної і монографічної наукової літератури.
2. Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою.
3. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Методологічні основи вивчення географії туризму.			
Семінар – розгорнута бесіда Тема 1. Туристсько-рекреаційний потенціал території та методи його оцінки.	5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: зміст, об'єкт, завдання і функції науки “Географія туризму”. Місце туристичної географії в системі наук. Понятійно-термінологічний апарат географії туризму. Види та класифікація туристичних ресурсів. Розміщення туристичних ресурсів. Методи оцінки туристичних ресурсів. Фактори використання туристичних ресурсів. Природні рекреаційні ресурси. Історико – культурні рекреаційні ресурси. Соціально – економічні туристичні ресурси. Способи оцінки туристичної аттрактивності Рекреаційні потреби як один з найважливіших факторів використання туристичних ресурсів. Джерела [1], [2], [4], [6], [8], [11], [14], [16], [24], [27], [29], [30]. 2. Підготовка до доповідей. 3. Самотестування 4. Робота з картою.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, картографічний диктант.
Семінар з виконанням практичних задач Тема 2. Туристичне районування світу.	5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Туристські райони: ієрархія і типологія. Цикл розвитку туристичного регіону. Туристичне районування світу за класифікацією ВТО. Туристичне районування	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, картографічний диктант.

		світу за О.О. Бейдиком. Туристського районування світу: геокультурний підхід. Характеристика основних чинників розвитку туристичних регіонів світу Джерела [6], [8], [11], [14], [16], [24], [27], [29] 2. Підготовка до доповідей. 3. Самотестування 4. Робота з картою.	
Семінар з виконанням практичних задач Тема 3. Географія основних видів туризму	5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Географія поширення рекреаційного туризму в світі та по регіонах. Діловий туризм. Географія поширення пригодницького туризму в світі та по регіонах. Освітній туризм. Релігійно-паломницький туризм. Географія поширення релігійно-паломницького туризму в світі та по регіонах Джерела [1], [2], [4], [11], [14], [16], [24], [27]. 2. Підготовка до доповідей. 3. Самотестування 4. Робота з картою.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, картографічний диктант.
Семінар з виконанням практичних задач Тема 4. Туристичне районування України	5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Туристичні регіони України, Туристичне районування України за класифікацією за О.О. Бейдиком. Основні рекреаційні райони України та перспективи їхнього розвитку Регіональні проблеми розвитку рекреаційного комплексу України. Джерела [1], [2], [4], [6], [8], [11], [14], [16]. 2. Підготовка до доповідей. 3. Самотестування 4. Робота з картою. 5. Підсумковий модульний контроль.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, картографічний диктант.
Змістовний модуль 2. Характеристика сучасних туристичних регіонів світу			
Семінар з виконанням практичних задач Тема 5. Характеристика Європейського туристичного регіону.	8	1. Опрацювати конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення питань: Європа - провідний туристичний регіон світу. Характеристика туристського потенціалу Зарубіжної Європи. Загальна характеристика Європейського туристичного регіону. Біокліматичні умови, природні рекреаційні ресурси, інфраструктура, гідромінеральні ресурси, екологічні умови природного середовища, культурно-історичний потенціал, рекреаційна освоєність території Джерела [1], [2], [3], [5], [8], [12], [13], [16], [27], [28], [29], [30]. 2. Індивідуальні завдання. 3. Самотестування 4. Робота з картою.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування.
Семінар з	8	1. Опрацювати конспект лекцій та	Тестування,

<p>виконанням практичних задач</p> <p>Тема 6. Основні туристичні центри Європи</p>		<p>рекомендовану літературу для обговорення питань: Туристичні центри Південноєвропейського туристичного району, Північноєвропейського туристичного району, Західноєвропейського туристичного району, Центрально-Східноєвропейського туристичного району. Країни-лідери світового туризму в регіонах. Основні Види туризму популярні в країнах регіону. Туристська інфраструктура, ступінь рекреаційної освоєності, туристські формальності і умови в'їзду в країни регіону. Перспективи розвитку туризму в Європейському регіоні. Вплив історичних пам'яток Європейського регіону, оголошених ЮНЕСКО надбанням людства на перспективи розвитку міжнародного в'їзного туризму в регіоні. Джерела [1], [2], [3], [5], [8], [12], [13], [16], [27], [28], [29], [30]. 2. Індивідуальні завдання. 3. Самотестування 4. Робота з картою.</p>	<p>фронтальне та індивідуальне опитування.</p>
<p>Семінар з виконанням практичних задач</p> <p>Тема 7. Американський туристичний регіон.</p>	<p>8</p>	<p>1. Опрацювати конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення питань: Характеристика туристського потенціалу Північної і Латинської Америки. Біокліматичні умови, природні рекреаційні ресурси, інфраструктура, гідромінеральні ресурси, екологічні умови природного середовища, культурно-історичний потенціал, рекреаційна освоєність території. Країни-лідери світового туризму в регіоні. Туристські ресурси в країнах регіону. Основні туристичні центри, курорти. Види туризму популярні в країнах регіону. Туристська інфраструктура, ступінь рекреаційної освоєності. Туристські формальності і умови в'їзду в країни регіону. Перспективи розвитку туризму в регіоні. Перспективи розвитку міжнародного в'їзного туризму в країнах Американського регіону Джерела [1], [2], [3], [9], [15], [22]. 2. Самотестування 3. Робота з картою. 4. Підсумковий модульний контроль</p>	<p>Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування.</p>
<p>Семінар з виконанням практичних задач</p> <p>Тема 8. Африканський туристичний регіон.</p>	<p>8</p>	<p>1. Опрацювати конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення питань: Характеристика туристського потенціалу Африканського регіону. Біокліматичні умови, природні рекреаційні ресурси, інфраструктура, гідромінеральні ресурси, екологічні умови природного середовища, культурно-історичний потенціал, рекреаційна освоєність території. Країни-лідери світового туризму в регіоні. Туристські</p>	<p>Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, дискусія.</p>

		<p>ресурси в країнах регіону. Основні туристичні центри, курорти. Види туризму популярні в країнах регіону. Туристська інфраструктура, ступінь рекреаційної освоєності.</p> <p>Туристські формальності і умови в'їзду в країні регіону. Перспективи розвитку туризму в ре-регіонах.</p> <p>Джерела [1], [2], [3], [5], [8], [12], [13], [16], [24], [25], [29], [30].</p> <p>2. Індивідуальні завдання.</p> <p>3. Самотестування</p> <p>4. Робота з картою.</p>	
<p>Семінар з виконанням практичних задач</p> <p>Тема 9. Характеристика Азіатсько-Тихоокеанського туристичного регіону.</p>	8	<p>1. Опрацювати конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення питань: Характеристика туристського потенціалу Азії та Тихоокеанського регіону. Біокліматичні умови, природні рекреаційні ресурси, інфраструктура, гідромінеральні ресурси, екологічні умови природного середовища, культурно-історичний потенціал, рекреаційна освоєність території. Країни-лідери світового туризму в регіонах. Туристські ресурси в досліджуваних регіонах. Основні туристичні центри, курорти. Види туризму популярні в країнах регіону. Туристська інфраструктура, ступінь рекреаційної освоєності. Туристські формальності і умови в'їзду в країні регіонів. Перспективи розвитку туризму регіонах.</p> <p>Джерела [1], [3], [4], [5], [6], [7], [10], [17], [20], [22], [24], [30].</p> <p>2. Індивідуальні завдання.</p> <p>3. Самотестування.</p> <p>4. Робота з картою.</p>	<p>Тестування, дискусія, фронтальне та індивідуальне опитування, дискусія.</p>
<p>Семінар з виконанням практичних задач</p> <p>Тема 10. Південноазіатський туристичний регіон.</p>	8	<p>1. Опрацювати конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення питань: Характеристика туристського потенціалу Південноазіатського туристичного регіону. Біокліматичні умови, природні рекреаційні ресурси, інфраструктура, гідромінеральні ресурси, екологічні умови природного середовища, культурно-історичний потенціал, рекреаційна освоєність території. Країни-лідери світового туризму в регіонах. Туристські ресурси в досліджуваних регіонах. Основні туристичні центри, курорти. Види туризму популярні в країнах регіону. Туристська інфраструктура, ступінь рекреаційної освоєності. Туристські формальності і умови в'їзду в країні регіонів. Перспективи розвитку туризму регіонах.</p> <p>Джерела [1], [3], [4], [5], [6], [7], [10], [17], [20], [22], [24], [30].</p> <p>2. Індивідуальні завдання.</p>	<p>Тестування, дискусія, фронтальне та індивідуальне опитування, дискусія.</p>

		3. Самотестування. 4. Робота з картою.	
Семінар з виконанням практичних задач Тема 11. Країни Близького Сходу.	8	1. Опрацювати конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення питань: Характеристика туристського потенціалу країн Близького та Середнього Сходу. Біокліматичні умови, природні рекреаційні ресурси, інфраструктура, гідромінеральні ресурси, екологічні умови природного середовища, культурно-історичний потенціал, рекреаційна освоєність території. Країни-лідери світового туризму в регіонах. Туристські ресурси в досліджуваних регіонах. Основні туристичні центри, курорти. Види туризму популярні в країнах регіону. Туристська інфраструктура, ступінь рекреаційної освоєності. Туристські формальності і умови в'їзду в країни регіонів. Перспективи розвитку туризму регіонах. Джерела [1], [3], [4], [5], [6], [7], [10], [17], [20], [22], [24], [30]. 2. Індивідуальні завдання. 3. Самотестування. 4. Робота з картою.	Тестування, дискусія, фронтальне та індивідуальне опитування, дискусія.
Семінар з виконанням практичних задач Тема 12. Географія видів туризму в Україні.	5	1. Опрацювати конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення питань: Туризм в Україні. Туристське районування території України. Основні рекреаційно-туристські зони, які виділяються на території України. Особливі рекреаційно-туристичних зон, які виділяються на території України. Джерела [1], [4], [19], [26], [27], [29]. 2. Індивідуальні завдання. 3. Самотестування. 4. Робота з картою.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, дискусія.
Семінар з виконанням практичних задач Тема 13. Характеристика туристичних регіонів України.	5	1. Опрацювати конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення питань: Характеристика Поліського туристичного району. Характеристика Центрального туристичного району. Характеристика Південного туристичного району. Характеристика Карпатського туристичного району. Туристська інфраструктура, ступінь рекреаційної освоєності. Перспективи розвитку туризму в регіоні. Джерела [1], [4], [19], [26], [27], [29]. 2. Самотестування 3. Робота з картою. 4. Підсумковий модульний контроль.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, дискусія.

8. Методи викладання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури).

9. Методи оцінювання

Екзамен.

Оцінювання студентів при проведенні екзамену з використанням комп'ютерної програми «MyTest»

Екзамен включає тестові завдання - 50 тестових завдань.

Оцінювання тестових завдань: 1 правильно вирішений тест - 1 бал.

Оцінювання проводиться на основі звіту, що надає комп'ютерна програма «MyTest».

Оцінювання студентів при проведенні екзамену без використання комп'ютерної програми «MyTest»

Оцінка на підсумковому контролі складається з двох елементів:

0-40 балів - теоретична частина (тестування);

0-10 балів – практична частина (завдання з картою).

Набрані бали за виконання теоретичної та практичної частин сумуються. Сума складає загальну кількість балів, отриманих за екзамен.

Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (40 тестових завдань). Оцінювання тестових завдань (40 тестових завдань по 1 балу) проводиться на основі підрахунку кількості правильних тестів. Загальне оцінювання теоретичної частини екзамену відбувається шляхом підбиття підсумку або сумування балів, які набрали студенти під час тестування.

Оцінювання результатів виконання практичної частини (1 завдання з картою на 10 балів) здійснюється відповідно до шкали оцінювання практичної частини.

Шкала оцінювання практичної частини

Сума балів	Критерії оцінювання
10	Завдання виконано у повному обсязі, відповідь обґрунтована, висновки і пропозиції аргументовані, розрахунки правильні, оформлення відповідає вимогам
7	Завдання виконано у повному обсязі, але допущено незначні неточності в розрахунках або оформленні, прийняті рішення недостатньо аргументовані
4	Завдання виконано не менше ніж на 70% при правильному оформленні або не менше ніж на 80%, якщо допущені незначні помилки в розрахунках чи оформленні
0-3	Завдання виконано менше ніж на 70%, допущені помилки в розрахунках чи оформленні, прийняте рішення не аргументовано

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»

75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: впродовж семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	Індиві- дуальне завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1						
Тема 1	1	2	1			4
Тема 2	1	2	1			4
Тема 3	1	2	1			4
Тема 4		1	1	1	5	8
Разом змістовий модуль 1	3	7	4	1	5	20
Змістовний модуль 2						
Тема 5		1	2			3
Тема 6	1	1		1		3
Тема 7	1	1	1			3
Тема 8	1	1		1		3
Тема 9	1	2				3
Тема 10	1	2				3
Тема 11	1	1	1			3
Тема 12	1		1	1		3
Тема 13		1			5	6
Разом змістовний модуль 2	7	13	2	4	5	30
Разом	10	20	5	5	10	50

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
3. Індивідуальні завдання.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Основна література

1. Биртаков М. Индустрия туризма: Учеб. пособие. — М., 2001.
2. Качмарек Я. Туристический продукт. Замысел. Организация. Управление: учебное пособие [Электронный ресурс] / Я. Качмарек, А. Стасяк, Б. Влодарчик. - М.: Юнити-Дана, 2012. - 496 с. <http://biblioclub.ru/index.php?page=book&id=117167>
3. Квартальников В. А. Туризм: Учебник. — М., 2000.
4. Кузик С.П. Географія туризму: навч. посіб. -К.: Знання, 2011. – 217с.
5. Мальська М. П., Худо В. В. Туристичний бізнес: теорія та практика. Підручник. 2-вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
6. Пирожник И. И. Основы географии туризма и экскурсионного обслуживания. — Минск, 1985.
7. Проблемное страноведение и мировое развитие. Смоленск: Изд. СГУ, 1998
8. Романов А.А, География туризма: Учебное пособие для вузов / А.А. Романов, Р.Г. Саакянц. – М.: Советский спорт, 2005. – 463 с.
9. Сенин В. С. Организация международного туризма. — М., 2000.

Додаткова література

1. 190.Морозов М.А. Экономика туризма: учебник / М.А. Морозов, Н.С. Морозова, Г.А. Карпова, Л.В. Хорева. – М.: Федеральное агентство по туризму, 2014. – 320 с
2. Абрамов В. В. Історія туризму: підруч./ В. В. Абрамов, М. В. Тонкошкур. – Харків : Видавництво «Форт», 2010. – 286 с.: іл.
3. Биржаков М. Б. Введение в туризм. Издание 9-е, переработанное и дополненное / М. Б. Биржаков – СПб.: «Издательский дом Герда», 2007. – 576 с.
4. Дурович А.П. Маркетинг в туризме : учеб. пособие / А.П. Дурович. – Мн. : Новое знание, 2005. – 496 с.
5. Зорин И.В. Энциклопедия туризма / И.В. Зорин, В.А. Квартальнов. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 368 с.
6. Квартальнов В. А. Теория и практика туризма; Учебник / В. А. Квартальнов. – М.: «Финансы и статистика», 2003. – 672с.
7. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. – Чернівці: Книги-XXI, 2003. – 298 с.
8. Мальська М.П., Худо В.В., Цибух В.Л. Основы туристического бизнеса: Навчальний посібник. - Київ: Центр на
9. вчальної літератури, 2004. - 272 с

Інформаційні ресурси

1. RIOST «Subcontracting and economy». - Brussels, 2000 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.international-commerce.ru/ponyatie-osobennosti-i-vidy-mezhdunarodnogo-proizvodstvennogo-kooperirovaniya/>.
2. The World Tourism Organization [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www2.unwto.org>.
3. The World Travel and Tourism Council [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.wttc.org>.
4. UNWTO Tourism Highlights 2000—2013 — <http://mkt.unwto.org/en/publication/unwto-tourism-highlights-2013-edition>.
5. World Travel and Tourism Council Travel and Tourism 2012 — Travel and Tourism Economic Impact 2012 [Електронний ресурс]. — Режим доступа: http://www.wttc.org/site_media/uploads/downloads/world2012.pdf
6. Асоціація готельних об'єднань та готелів міст України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mydim.ua/information/union/hotelinua/>

7. Гагская декларация Межпарламентской конференции по туризму від 14.04.1989 [Електронний ресурс] // ООН. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_904
8. Глобальный этический кодекс туризма від 01.10.1999 [Електронний ресурс] // Всесвітня туристична організація. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/983_001
9. Громадська спілка «Асоціація сприяння розвитку винного та гастрономічного туризму в Україні» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://awgt.nuft.edu.ua/page/view/protocol>
10. Закон України «Про курорти» від 05.10.2000 № 2026-III [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2026-14>
11. Закон України «Про Туризм» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>
12. Спілка сприяння розвитку сільському зеленому туризму [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.greentour.com.ua>
13. Статистические материалы ЮНВТО — http://www.unwto.org/facts/eng/pdf/historical/ITA_1950_2005.pdf, <http://www.unwto.org/facts/eng/ITA&TR.htm>
<http://mkt.unwto.org/en/barometer>
14. Хартия туризма від 01.01.1985 [Електронний ресурс] // Всесвітня туристична організація. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995>

ЧАСТИНА 2.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ВИВЧЕННЯ ГЕОГРАФІЇ ТУРИЗМУ

ТЕМА 1. Туристсько-рекреаційний потенціал території та методи його оцінки

Семінар – розгорнута бесіда

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення у формі бесіди основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Види та класифікація туристичних ресурсів.
  2. Розміщення туристичних ресурсів.
  3. Методи оцінки туристичних ресурсів.
  4. Фактори використання туристичних ресурсів.
  5. Природні рекреаційні ресурси.
  6. Історико – культурні рекреаційні ресурси.
  7. Соціально – економічні туристичні ресурси.
2. *Індивідуальне тестування.*
3. *Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.*

ТЕМА 2. Туристичне районування світу

Семінар з виконанням практичних задач

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення у формі бесіди основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Туристські райони: ієрархія і типологія. Цикл розвитку туристичного регіону.
  2. Туристичне районування світу за класифікацією ВТО.
  3. Туристичне районування світу за О.О. Бейдиком.
  4. Туристського районування світу: геокультурний підхід. Характеристика основних чинників розвитку туристичних регіонів світу
2. *Індивідуальне тестування.*
3. *Виконання практичних завдань.*

Завдання 1. Складіть схему «Види сучасного туризму».

Завдання 2. Наведіть приклади країн світу, де туризм є:

- однією з головних галузей економіки;
- найголовнішою галуззю економіки;
- не розвинений взагалі.

Відповідь обґрунтуйте.

Завдання 3. Нанесіть на контурну карту туристичні макрорегіони світу за О.О. Бейдиком.

О.О. Бейдик виокремлює вісім рекреаційних районів найвищого таксономічного рангу, тобто макрорайонів. До них належать Європа, Азія, Північна Америка, Південна Америка, Центральна Америка та басейн Карибського моря, Африка, Австралія та Океанія, Антарктида.

До складу Європейського макрорайону входять 13 мезорайонів:

- 1) Прибалтійський (Польща, Латвія, Литва, Естонія)
- 2) Центральний (Чехія, Словаччина, Угорщина);
- 3) Причорноморський (Румунія, Болгарія, Україна, Молдова);
- 4) Адріатичний (Сербія, Чорногорія, Словенія, Хорватія, Боснія та Герцеговина, Македонія, Албанія);
- 5) Піренейський (Іспанія, Португалія, Андорра, володіння Великої Британії - Гібралтар);
- 6) Апенніно-Мальтійський (Італія, Ватикан, Сан-Маріно, Мальта);
- 7) Греція;
- 8) Франція та Монако;
- 9) Німеччина і країни Бенілюкс (Бельгія, Нідерланди, Люксембург);
- 10) Альпійський (Швейцарія, Австрія, Ліхтенштейн);

- 11) Велика Британія та Ірландія;
- 12) Країни Європейської Півночі (Швеція, Норвегія, Данія, Фінляндія, Ісландія);
- 13) Білорусь і європейська частина Росії.

Азійський макрорайон складається із семи мезорайонів:

- 1) Південно-Західна Азія (Туреччина, Кіпр, Іран, Афганістан, Бахрейн, Ірак, Саудівська Аравія, Кувейт, Об'єднані Арабські Емірати, Оман, Ізраїль, Палестинська автономія);
- 2) Південна Азія (Індія, Бутан, Пакистан, Бангладеш, Непал, Шрі-Ланка, Мальдівська Республіка);
- 3) Південно-Східна Азія (Сінгапур, Малайзія, Бруней, Таїланд, Камбоджа, В'єтнам, Лаос, М'янма, Індонезія, Східний Тимор, Філіппіни);
- 4) Східна Азія (Китай, Японія, Монголія, КНДР, Республіка Корея);
- 5) Закавказзя (Азербайджан, Вірменія, Грузія);
- 6) Центральна Азія (Казахстан, Узбекистан, Туркменистан, Таджикистан, Киргизстан);
- 7) Азійська частина Росії.

Африканський макрорайон об'єднує такі мезорайони:

- 1) Північна Африка (Південносередземноморський) (Марокко, Туніс, Алжир, Лівія, Єгипет, іспанські володіння Сеута і Мелілья);
- 2) Західна Африка (Приатлантичний) (Маврикій, Сенегал, Гвінея, Ліберія, Сьєрра-Леоне, Гана, Кот-д'Івуар, Камерун, Конго, Демократична Республіка Конго (до липня 1997 р. Заїр), Габон, Того, Бенін, Нігерія, Західна Сахара, Екваторіальна Гвінея, Гвінея-Бісау, Гамбія, Кабо-Верде, Сан-Томе і Принсіпі);
- 3) Східна Африка (Кенія, Сомалі, Танзанія, Уганда, Руанда, Бурунді, Судан, Ефіопія, Еритрея, Джибуті);
- 4) Внутрішній (Малі, Нігер, Чад, Буркіна-Фасо, Центральноафриканська Республіка);
- 5) Південна Африка (Ангола, Замбія, Малаві, Зімбабве, Ботсвана, Намібія, Мозамбік, Південно-Африканська Республіка, Лесото, Свазіленд);
- 6) Острівний (Мадагаскар, Коморські Острови, Маврикій, Сейшельські Острови).

Північноамериканський макрорайон складається з двох мезорайонів:

- 1) Канада та США (Канада, США, самоврядна частина Данії - Гренландія; володіння Великої Британії - Бермудські Острови, Франції - Сен-П'єр і Мікелон);
- 2) Мексика.

Центральноамерикансько-Карибський макрорайон також включає два мезорайони:

- 1) Центральна Америка (Гватемала, Беліз, Нікарагуа, Сальвадор, Коста-Рика, Гондурас, Панама);
- 2) Країни Карибського басейну та Вест-Індія (Багамські Острови, Куба, Ямайка, Гаїті, Домініканська Республіка, Тринідад і Тобаго, Антигуа та Барбуда, Барбадос, Гренада, Домініка, Сент-Вінсент і Гренадини, Сент-Кристофер і Невіс, Сент-Люсія, а також території, які належать США (Пуерто-Рико), Нідерландам (о. Аруба, Нідерландські Антильські Острови), Великій Британії (Кайманові острови, Монтсеррат, Теркс і Кайкос, Віргінські Британські Острови).

Південноамериканський макрорайон об'єднує чотири мезорайони:

- 1) Північний (Венесуела, Гайана, Суринам, Колумбія і заморська територія Франції - Гвіана)
- 2) Центрально-Східний (Бразилія, Парагвай і Уругвай);
- 3) Західноандійський (Еквадор, Перу, Болівія);
- 4) Південноандійський (Чилі, Аргентина, Фолклендські, або Мальвінські, Острови, де-факто належать Великій Британії).

Австралійсько-Океанійський макрорайон складається з двох мезорайонів:

- 1) Австралія та Нова Зеландія;
- 2) Океанія (Папуа-Нова Гвінея, Соломонові Острови, Фіджі, Тувалу, Тонга, Палау, Маршаллові Острови, Вануату, Кірибаті, Науру, Західне Самоа, Федеративні Штати Мікронезії, а також володіння Франції (Каледонія, Французька Полінезія) та Північні Маріанські Острови, які знаходяться під опікою США).

Антарктичний макрорайон включає три мезорайони:

- 1) Півострівний та острівний (Антарктичний півострів та острови Антарктики);

- 2) Прибережний (територія материка, яка безпосередньо прилягає до Світового океану);
- 3) Внутрішньоантарктичний.

ТЕМА 3. Географія основних видів туризму *Семінар з виконанням практичних задач*

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення у формі бесіди основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Рекреаційний туризм. Географія поширення рекреаційного туризму в світі та по регіонах.
  2. Діловий туризм. Географія поширення рекреаційного туризму в світі та по регіонах.
  3. Релігійно-паломницький туризм. Географія поширення релігійно-паломницького туризму в світі та по регіонах
2. *Індивідуальне тестування.*
  3. *Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.*

ТЕМА 4. Туристичне районування України *Семінар з виконанням практичних задач*

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення у формі бесіди основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Туристичні регіони України.
  2. Туристичне районування України за класифікацією за О.О. Бейдика.
  3. Основні рекреаційні райони України та перспективи їхнього розвитку
  4. Регіональні проблеми розвитку рекреаційного комплексу України.
2. *Індивідуальне тестування.*
  3. *Виконання практичних завдань.*

Завдання 1. Порівняйте схеми фізико-географічного, економіко-географічного районування та туристично-рекреаційного районування України.

Визначте який вплив справляють природні і соціально-економічні особливості на туристично-рекреаційне районування.

Завдання 2. Порівняйте схеми адміністративного поділу та туристично-рекреаційного районування України. Яким чином впливає адміністративний поділ України на процес рекреаційного районування?

Завдання 3. Нанесіть на контурну карту України кордони туристично-рекреаційних районів України за О. Бейдиком.

1. Причорноморський район (АРК, Одеська, Миколаївська і Херсонська області).
  2. Карпатсько-Подільський район (Закарпатська, Львівська, Івано-Франківська, Чернівецька, Тернопільська, Хмельницька і Вінницька області).
  3. Полісько-Столичний район (Волинська, Рівненська, Житомирська, Київська, Чернігівська, Полтавська, Черкаська області).
  4. Харківський район (Харківська і Сумська області).
  5. Придніпровсько-Донецький район (Дніпропетровська, Запорізька, Кіровоградська, Донецька і Луганська області).
4. *Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.*
  5. *Підсумковий модульний контроль.*

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНИХ ТУРИСТИЧНИХ РЕГІОНІВ СВІТУ

ТЕМА 5. Характеристика європейського туристичного регіону *Семінар з виконанням практичних задач*

План заняття:

1. Фронтальне та індивідуальне опитування за основними положеннями теми та питаннями самостійного вивчення:

1. Загальна характеристика Європейського туристичного регіону.
2. Біокліматичні умови регіону.
3. Природні рекреаційні ресурси регіону.
4. Гідромінеральні ресурси регіону.
5. Інфраструктура регіону.
6. Екологічні умови природного середовища регіону.
7. Культурно-історичний потенціал регіону.
8. Рекреаційна освоєність території регіону.
9. Країни-лідери світового туризму в регіоні.
10. Основні туристичні центри, курорти.
11. Види туризму популярні в країнах регіону.
12. Туристські формальності і умови в'їзду в країни регіону.

2. Індивідуальне тестування.

3. Виконання практичних завдань.

Завдання 1. На контурній карті Європи підпишіть:

- Назви і столиці всіх держав.
- Виділіть по три держави, що займають в Європі найбільшу площу і мають найбільшу чисельність населення
- Вкажіть європейські держави, які мають монархічний державний лад і федеративну адміністративно-територіальний устрій.
- Виділіть в Європі острівні і внутрішньоконтинентальні держави.
- Вкажіть, чи є в Європі, держави, що розвиваються (або держава), і назвіть їх.

Завдання 2. Визначте географічні об'єкти зарубіжної Європейської туристичної зони.

Позначте їх на карті.

1. Ділові центри Європи (Брюссель, Гаага, Давос, Женева, Страсбург, Відень, Лондон)
2. Релігійні центри Європи (Рим, Париж, Лурд, Фатіма, Брюгге, Монсеррат, Афон);
3. Курорти Східної і Західної Європи (Карлові Вари, Маріанські-Лазне, Баден-Баден, Бат, Віші, Спа, Вітеллі);
4. Найбільший порт Європи;
5. Європейська країна населення якої сповідує іслам;
6. Теократична монархія;
7. Єдина колонія в Європі;
8. Столиця країни, в якій є Країна Басків;
9. Країна квітів;
10. Країна Європи, де ловлять найбільше риби.

Завдання 3. Використовуючи політичну карту світу визначте країни, про які йде мова в наведених описах. Позначте визначену країну та її столицю на контурній карті.

1. Країна з радіальною мережею доріг, що сходяться до столиці, значною різницею в сільськогосподарської спеціалізації північних і південних районів, Країна має розвинене машинобудування, атомну енергетику, легку промисловість. Східний кордон проходить по найвищій в цій частині світу гірського масиву. Країна приваблює туристів в основному пам'ятками столиці - «вічного міста». Входить у 10 країн-лідерів за туристським витратами.

2. Федеральна держава, складається з трьох регіонів з широкою автономією (Фландрія, Валлонія і Брюссельський столичний регіон) і трьох мовних спільнот: фламандської, французької та німецької. Глава держави – король, однак його влада жорстко обмежена

конституцією. Персона Короля недоторканна а відповідальність за все несуть міністри. Країна є важливим центром ділового туризму в регіоні. Історико-культурні пам'ятки та християнські святині міст приваблюють паломників з усього світу.

3. Країна має вихід до двох заток одного моря. До її складу входять острови. 1/3 території розташована нижче рівня моря. У країні багато льодовикових утворень. Природа вражає красою і своєрідністю: зелень лісів, жовті квадрати полів, дзеркальна гладь блакитних озер швидкі порожисті річки, вигадливі обриси морських берегів. Один з письменників назвав цю країну «дочкою моря». Це досить типова природно-атрактивна країна з відповідним туризмом і хорошою туристською інфраструктурою. Крім загальної природної обстановки і окремих об'єктів природи, в країні є ряд міст, що привертають увагу туристів своїми історико-культурними об'єктами.

4. Європейська країна, займає більшу частину острова. Це незалежна держава відома також під своїм ім'ям Ейре. Іноді її називають Смарагдовим островом через буйність рослинності, яка залишається зеленою круглий рік завдяки повітряним масам, що приходять з Атлантичного океану. Туризм у країні являється одним із найважливіших секторів економіки. Країна славиться своїми фестивалями, більшість з яких проходить щорічно. В країні є багато геологічних пам'яток, активно розвивається геологічний туризм.

ТЕМА 6. Основні туристичні центри Європи

Семінар з виконанням практичних задач

План заняття:

1. Фронтальне та індивідуальне опитування за основними положеннями теми та питаннями самостійного вивчення:

1. Туристичні центри Південноєвропейського туристичного району, Північноєвропейського туристичного району, Західноєвропейського туристичного району та Центрально-Східноєвропейського туристичного району.

2. Країни-лідери світового туризму в регіонах.

3. Основні Види туризму популярні в країнах регіону.

4. Туристська інфраструктура, ступінь рекреаційної освоєності, туристські формальності і умови в'їзду в країни регіону.

5. Перспективи розвитку туризму в Європейському регіоні.

2. Індивідуальне тестування.

3. Виконання практичних завдань.

Завдання 1. На контурній карті Європи позначте основні туристичні центри Європи: відповідно до табл. 6.1.

Таблиця 6.1 – Туристичні центри Європи

Країна	Основні туристичні центри
Австрія	Відень, Зальцбург, Інсбрук, Грац, Лінц
Андорра	Андорра-ла-Велья
Бельгія	Брюссель, Антверпен, Андерлехт, Гент, Брюгге.
Білорусія	Мінськ, Полоцьк, Вітебськ, Могилів, Гродно, Мир, Брест, Гомель.
Болгарія	Софія, Пернік, Пловдив, Несебир, Габрово, Велико-Тирново, Копривштиця, Мелнік, Созопол, Варна, Бургас.
Боснія і Герцеговина	Сараєво, Мостар, Баня-Лука.
Великобританія	Белфаст, Глазго, Единбург, Лондон, Кардіфф, Оксфорд, Кембридж, Кентербері, Йорк, Честер, Бат, Бірмінгем, Ліверпуль, Манчестер
Греція	Афіни, Салоніки, Іракліон, Лутракі, Коринф.
Данія	Копенгаген, Орхус, Оденсе, Ольборг, Хельсінгер, о. Борнхольм.
Естонія	Талин, Тарту, Виру, Нарва, П'ярну, Хаапсалу, Курессааре.
Іспанія	Мадрид, Барселона, Сантьяго-де-Компостела, Саламанка, Авіла, Сеговія, Севілья, Валенсія, Сарагоса, Малага, Кордова, Толедо, Аліканте, Бильбао, Памплона, Леон, Гранада, Бургос.

Італія	Рим, Мілан, Генуя, Неаполь, Флоренція, Венеція, Піза, Верона, Турин
Латвія	Рига, Юрмала, Сигулда
Литва	Вільнюс, Каунас, Клайпеда, Паланга, Нерінга, Тракай, Друскінінкай
Македонія	Скопє, Охрид, Бітола, Прілеп, Куманово.
Мальта	Валлетта, Мдіна.
Молдавія	Кишинів, Тирасполь, Бельци, Бендери.
Нідерланди	Амстердам, Роттердам, Гаага, Утрехт, Делфт, Лейден, Харлем.
Німеччина	Берлін, Дрезден, Любек, Кіль, Бремен, Франкфурт-на-Майні, Штутгарт, Нюрнберг, Кельн, Лейпциг, Майнц, Кобленц, Мюнхен, Гамбург, Потсдам, Бранденбург, Дюссельдорф.
Норвегія	Осло, Тронхейм, Тромсє, Берген.
Польща	Варшава, Лодзь, Краків, Познань, Люблін, Вроцлав, Гданськ, Мальборк, Белосток, Торунь, Гнезно, Величка.
Португалія	Лиссабон, Коїмбра, Сетубал, Эвора, Порту, Брага, Авейру, Эшториал.
Румунія	Бухарест, Брашов, Ясси, Орадя, Клуж-Напока, Тимішоара, Тиргу-Муреш.
Словаччина	Братислава, Тернава, Нітра, Банська-Стявниця,
Словенія	Любляна, Марібор, Целе.
Угорщина	Будапешт, Естергом, Егер, Секешфехервар, Сегед, Мішкольц, Вишеград
Україна	Київ, Харків, Одеса, Львів, Полтава, Чернігів
Фінляндія	Хельсінкі, Турку, Тампере, Рованієми, Ювяскюля, арх. Суоменліна, Ловіса, Порвоо.
Франція	Париж, Ніцца, Канн, Ліон, Версаль, Антіб, Біарріц, Марсель, Авіньйон, Шартр, Клермон-Ферран, Лілль.
Хорватія	Пула, Хвар, Ровінь, Шибеник, Дубровник, Пореч, Загреб, Рієка, Трогір, Спліт
Чехія	Прага, Брно, Острава, Ческі-Крумлов, Ческе-Будевіце, Кутна-Гора, Оломоуц, Кромержіж, Табор, Тельч, Конопіште.
Швейцарія	Женева, Цюріх, Базель, Лозанна, Люцерн, Берн, Монтре, Лугано, Локарно, Аскона.
Швеція	Стокгольм, Гетеборг, Мальме, Уппсала, Лунд, Вастерас, Йенчепінг, Лінчепінг, Норчепінг, Кальмар, о. Готланд.

ТЕМА 7. Американський туристичний регіон **Семінар з виконанням практичних задач**

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення у вигляді круглого столу:

1. Характеристика туристського потенціалу Північної і Латинської Америки.
2. Біокліматичні умови регіону.
3. Природні рекреаційні ресурси регіону.
4. Інфраструктура регіону.
5. Гідромінеральні ресурси регіону.
6. Екологічні умови природного середовища регіону.
7. Культурно-історичний потенціал регіону.
8. Рекреаційна освоєність території регіону.
9. Країни-лідери світового туризму в регіоні.
10. Туристські ресурси в країнах регіону.
11. Основні туристичні центри, курорти.
12. Види туризму популярні в країнах регіону.
13. Туристська інфраструктура, ступінь рекреаційної освоєності.
14. Туристські формальності і умови в'їзду в країни регіону.

15. Перспективи розвитку туризму в регіоні.

16. Перспективи розвитку міжнародного в'їзного туризму в країнах Американського регіону

2. *Індивідуальне тестування.*

3. *Виконання завдань.*

Завдання 1. Визначте та нанесіть на контурну карту основні туристичні центри Американського туристичного регіону

1. Ділові центри Американського регіону (Нью-Йорк, Вашингтон, Сан-Франциско, Філадельфія, Детройт);

2. Курорти Американського регіону (Саратога-Спрінгс, Хот-Спрінгс, Маямі, Гонолулу, Банф, Акапулько, Канкун, Санта-Моніка);

Завдання 2. Виділіть та нанесіть на контурну карту по три держави, що займають в регіоні найбільшу площу і мають найбільшу чисельність населення.

Завдання 3. Проаналізуйте чинники, які, на вашу думку, вплинули на слабкий розвиток туризму в Латинській Америці.

Завдання 4. Визначте країну, про яку йде мова в наведеному нижче описі. Позначте її на контурній карті.

Велика за територією держава, розташована в центральній і східній частинах материка. Країна має багату природно-ресурсну базу. За чисельністю населення входить в першу п'ятірку світу і характеризується дуже строкатим національним складом. Найважливішими галузями господарства є машинобудування, чорна металургія і нафтохімія. Відмітна риса сільського господарства - наявність великого землеволодіння.

Завдання 5. Складіть класифікацію пам'яток Всесвітньої природної і культурної спадщини країн Центрально-Карибського макрорайону та нанесіть їх на контурну карту регіону.

1) Пам'ятники Всесвітньої природної спадщини;

2) Пам'ятники Всесвітньої культурної спадщини.

Завдання 6. Використовуючи політичну карту світу визначте країни, про які йде мова в наведених описах. Позначте визначену країну та її столицю на контурній карті.

1. Велика за територією держава, розташована в центральній і східній частинах материка. Країна має багату природно-ресурсну базу. За чисельністю населення входить в першу п'ятірку світу і характеризується дуже строкатим національним складом. Найважливішими галузями господарства є машинобудування, чорна металургія і нафтохімія. Відмітна риса сільського господарства - наявність великого землеволодіння. Рекреаційно-туристичне господарство належить до відносно молодих галузей національної економіки. Остані декілька років у країні збільшується кількість екстремальних видів туризму.

2. Країна Південної Америки розташована в трьох кліматичних поясах; в рослинному покриві рівнинної частини головну роль відіграють лугові степи (в основному розорані) і савани. В економіці велике значення має сільське господарство (на світовому ринку - найбільший постачальник зерна і м'яса). Країна багата на туристичні атракції. Найбільш розвиненими видами туризму : екологічний, пригодницький, релігійний та спортивний.

3. Найпівнічніша густонаселена країна Центральної Америки. Близько 60% населення складають індіанці - спадкоємці древньої культури майя. Населення зайняте переважно сільським господарством, на експорт йдуть кава, цукрова тростина, бавовна. В країні розвиваються активні види туризму, найбільш поширений піший туризм - сходження на вулкани і гори, подорожі по тропічних лісах. Популярним є екотуризм. У країні знаходиться більше 30 спеціальних територій, що охороняються.

ТЕМА 8. Африканський туристичний регіон *Семінар з виконанням практичних задач*

План заняття:

1. *Обговорення основних положень теми та дискусійних питань самостійного вивчення:*

1. Характеристика туристського потенціалу Африканського регіону.
2. Біокліматичні умови регіону.
3. Природні рекреаційні ресурси регіону.
4. Інфраструктура регіону.
5. Гідромінеральні ресурси регіону.
6. Екологічні умови природного середовища регіону.
7. Культурно-історичний потенціал регіону.
8. Рекреаційна освоєність території регіону.
9. Країни-лідери світового туризму в регіоні.
10. Основні туристичні центри, курорти.
11. Види туризму популярні в країнах регіону.
12. Туристська інфраструктура, ступінь рекреаційної освоєності.
13. Туристські формальності і умови в'їзду в країни регіону.
14. Перспективи розвитку туризму в регіоні.
15. Перспективи розвитку міжнародного в'їзного туризму в країнах Африканського

регіону

2. *Індивідуальне тестування.*

3. *Практичні завдання.*

Завдання 1. Робота з картою:

- На контурній карті Африки підпишіть назви і столиці країн.
- Виділіть по три держави, що займають найбільшу площу і мають найбільшу чисельність населення.
- Виділіть острівні і внутрішньоконтинентальні держави.
- Вкажіть, чи є в Африці, залежні території, назвіть їх метрополії.

Завдання 2. Виберіть одну країну з Африканського регіону та виконайте завдання:

а) зберіть актуальну інформацію про цю країну за таким планом географічне положення країни:

- рельєф;
- кліматичні особливості країни;
- рослинний і тваринний світ країни;
- етнографічна характеристика (чисельність, демографічні, мовні характеристики, релігійні уподобання);
- етнокультурні особливості населення країни;
- опис пам'яток і види туризму;
- наявність пам'яток всесвітньої історико-культурної спадщини ЮНЕСКО;
- національна кухня,
- сувенірна продукція.

б) оцініть вплив географічних факторів на розвиток туризму в даній країні. Відповідь обґрунтуйте.

в) запропонуйте тур по розглянутій країні.

г) нанесіть на контурну карту регіону основні туристичні центри країни.

Завдання 3. Використовуючи політичну карту світу визначте країни, про які йде мова в наведених описах. Позначте визначену країну та її столицю на контурній карті.

1. Центральнаафриканська держава яку в народі називають Країною тисячі пагорбів. За щільністю населення вона побила рекорд в Африці - понад 150 осіб на квадратний кілометр. Основними видами туризму, що розвиваються в країні є екстремальний та екологічний. Екстремальні екскурсії проводяться до вулканів, водопадів та в тропічні ліси. Основою розвитку екологічного туризму стали сафарі, фотосафарі, та рафтинг.

2. Держава є однією з найбільших на континенті і має вихід до моря. Відрізняється багатонаціональністю населення, переважна частина якого християни (понад 40% - католики). Країна аграрна і спеціалізується на вирощуванні маніока, кукурудзи, рису та кави. У промисловості країна є важливим експортером кобальту (до 70% світового виробництва), міді, технічних алмазів, олова та урану. Територію країни перетинає повноводна ріка. В цій країні у туристів є безліч унікальних можливостей побачити дику природу, культуру корінних народів та пам'ятки, які є практично недоторканими та не зустрічаються в інших частинах світу. Любителі екстриму можуть відправитись до корінних жителів країни та познайомитися з їх традиційним способом життя в лісі.

ТЕМА 9. Характеристика Азіатсько-Тихоокеанського туристичного регіону *Семинар з виконанням практичних задач*

План заняття:

1. Дискусійне обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Характеристика туристського потенціалу Азіатсько-Тихоокеанського туристичного регіону.
  2. Біокліматичні умови регіону.
  3. Природні рекреаційні ресурси регіону.
  4. Інфраструктура регіону.
  5. Гідромінеральні ресурси регіону.
  6. Екологічні умови природного середовища регіону.
  7. Культурно-історичний потенціал регіону.
  8. Рекреаційна освоєність території регіону.
  9. Країни-лідери світового туризму в регіоні.
  10. Туристські формальності і умови в'їзду в країни регіону.
  11. Перспективи розвитку туризму в регіоні.
  12. Перспективи розвитку міжнародного в'їзного туризму в країнах Азіатського регіону
2. *Індивідуальне тестування.*
3. *Вирішення завдань.*

Завдання 1. Заповніть таблицю, що характеризує розподіл країн закордонної Азії на субрегіони:

Субрегіони Азіатського туристичного регіону	Країни
Південно-Західна Азія	
Середня Азія	
Південна Азія	
Південно-Східна Азія	
Центральна Азія	
Східна Азія	
Близький Схід	
Середній Схід	
Далекий Схід	

Завдання 2. На контурній карті позначте:

- Ділові центри Азії – Токіо, Сеул, Пекін, Шанхай, Гуанчжоу, Джакарта, Сингапур.
- Релігійні центри Азії – Кіото, Нара, Бангкок
- Курорти Азії – Керала, Гоа, Ейлант, Палаван, Нікко, Беппу

Завдання 3. Вкажіть місто за описом:

- нова столиця четвертої за чисельністю населення країни зарубіжної Азії, розташована в долині річки Інд;
- одне з найдавніших міст світу, що нещодавно відзначило своє 3000-річчя, багате пам'ятниками трьох релігій, але досі не має загальновизнаного міжнародного статусу;
- стародавнє місто, столиця країни, розташоване на річці Ямуна;

– місто розташоване на берегах морської протоки, найбільше місто країни, але не є її столицею;

– столичне місто з населенням близько 11 млн чоловік, в центрі якого збереглося колишнє імператорське заборонене місто.

Завдання 4. Використовуючи політичну карту світу визначте країни, про які йде мова в наведених описах. Позначте визначену країну та її столицю на контурній карті.

1. Держава в Південно-Східній Азії, розташована на островах Малайського архіпелагу, що є природним кордоном між двома океанами. Ландшафти дуже різноманітні - від суворих гірських масивів до болотистих прибережних низовин. В горах понад 50 вулканів, деякі - діючі. На двох великих островах, що займають 7% території країни, проживає 2/3 її населення. Країна багатонаціональна, більше 150 народів. Туристів приваблюють численні розваги на кшталт мавпячих чи слонячих театрів, фестивалів трансвеститів та тайського боксу та порівняно дешевим шопінгом.

2. Давня держава розташована в межах молодих гір, про що свідчать руйнівні землетруси. Займає площу 28,8 тис. км². Характеризується однонаціональним складом населення. Спеціалізація сільського господарства - вівчарство, виноградарство, овочівництво. Спеціалізація промисловості - кольорова металургія, хімічна та легка промисловість. Природна пам'ятка - високігірне озеро. Країна, яка першою прийняла християнство як державну релігію. Основними видами туризму, що розвиваються в країні є релігійний та культурно-пізнавальний.

3. Переважно рівнинна країна. Найбільш вологі і родючі райони зосереджені вздовж узбережжя. Близько 95% поверхні не перевищує 600 м над рівнем моря. Країна маловодна, в центрі розташоване гірко-солоне озеро, яке називають «мертвим серцем країни». Квітка золотої акації є національним символом. Країна має високорозвинуту економіку, а туризм є одним з найбільш перспективних сегментів господарського комплексу. Однією із тенденцій розвитку туризму є використання диких, незайманих цивілізацією територій.

4. Країна Азії, що постягується вузькою смугою в 1700 км уздовж морського узбережжя. Покрита тропічними лісами та вічнозеленими чагарниками. Основна спеціалізація сільського господарства - виробництво рису. Головний район рисосіяння - дельта найбільшої річки півострова. Великі міста розміщені на крайній півночі і півдні. Країна багата на природні та культурно-історичні ресурси, в країні розвивається міжнародний туризм. Великою популярністю країна користується у фанатів серфінгу і віндсерфінгу. Цьому сприяє сучасна інфраструктура, дешевизна послуг, зручні пляжі і високі хвилі, що найбільше цінується серферами.

5. Нафтовидобувна країна, розташована на найбільшій материковій частині. Значну її частину займає низовина в межах двох річок, на якій ще в давнину вирощували на зрошуваних землях пшеницю, бавовник, фініки. У напівпустельних районах розводять овець та кіз. Столиця - стародавнє місто, розташоване на березі однієї з цих річок. Враховуючи постійну політичну нестабільність туризм в країні майже не розвивається.

6. На думку жителів цієї країни, тому, хто не сприймає красу природи, особливо місяця і дощу, не можна довіряти ні в чому, так як серце у нього з каменю. Місіонер Франсуа Ксав'є так писав про мешканців цієї азійської країни: «Чесністю і чеснотами вони перевершують всі інші народи, відкриті на цей день. У них приємний характер, немає підступу, і понад усе вони ставлять честь». Високий соціально-економічний рівень життя зробив жителів цієї країни найбільш подорожуючою нацією. Країна багата на природні атракції та на виняткові культурно-історичні і подієві ресурси, що є основою розвитку туризму.

ТЕМА 10. Південноазійського туристичного регіону

Семінар з виконанням практичних задач

План заняття:

1. Дискусійне обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Характеристика туристського потенціалу Південноазійського туристичного регіону.
2. Країни-лідери світового туризму в регіоні.

3. Туристські ресурси в країнах регіону.
  4. Види туризму популярні в країнах регіону.
  5. Туристська інфраструктура, ступінь рекреаційної освоєності.
  6. Туристські формальності і умови в'їзду в країни регіону.
  7. Перспективи розвитку туризму в регіоні.
2. *Індивідуальне тестування.*
 3. *Вирішення завдань.*

Завдання 2. На контурній карті позначте:

- Назви і столиці всіх держав, що входять до Південноазіатського туристичного регіону.
- Виділіть по три держави, що займають найбільшу площу і мають найбільшу чисельність населення.
- Вкажіть держави, які мають монархічний державний лад і федеративну адміністративно-територіальний устрій.
- Виділіть острівні і внутрішньоконтинентальні держави.

Завдання 3. Складіть класифікацію пам'яток Всесвітньої природної і культурної спадщини країн Південноазіатського туристичного регіону, нанесіть їх на контурну карту регіону.

- 1) Пам'ятники Всесвітньої природної спадщини;
  - 2) Пам'ятники Всесвітньої культурної спадщини.
4. *Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.*

ТЕМА 11. Країни Близького Сходу

Семінар з виконанням практичних задач

План заняття:

1. *Дискусійне обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:*

- 1 Характеристика туристського потенціалу країн Близького та Середнього Сходу.
2. Біокліматичні умови, природні рекреаційні ресурси, інфраструктура, гідромінеральні ресурси, екологічні умови природного середовища, культурно-історичний потенціал, рекреаційна освоєність території.
- 3 Країни-лідери світового туризму в регіонах.
4. Туристські ресурси в досліджуваних регіонах. Основні туристичні центри, курорти.
5. Види туризму популярні в країнах регіону. Туристська інфраструктура, ступінь рекреаційної освоєності.
6. Туристські формальності і умови в'їзду в країни регіонів. Перспективи розвитку туризму регіонах.

2. *Індивідуальне тестування.*
3. *Вирішення завдань.*

Завдання 1. Охарактеризуйте основні центри паломництва в регіоні.

4. *Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.*

ТЕМА 12. Географія видів туризму в Україні

Семінар з виконанням практичних задач

1. *Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:*

1. Туризм в Україні. Туристське районування території України.
  2. Основні рекреаційно-туристські зони на території України.
  3. Особливі рекреаційно-туристичних зон України.
  4. Туристська інфраструктура, ступінь рекреаційної освоєності.
  5. Перспективи розвитку туризму в регіоні.
2. *Індивідуальне тестування.*
  3. *Виконання завдань.*

Завдання 1. Складіть класифікацію пам'яток Всесвітньої природної і культурної спадщини України та позначте їх на контурній карті.

- 1) Пам'ятники Всесвітньої природної спадщини;
- 2) Пам'ятники Всесвітньої культурної спадщини.

Завдання 2. Запропонуйте варіант розробки туру для «бекпекара» на тему «Сім чудес України».

4. *Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.*

ТЕМА 13. Географія видів туризму в Україні **Семинар з виконанням практичних задач**

1. *Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:*

1. Характеристика Поліського туристичного району.
2. Характеристика Центрального туристичного району.
3. Характеристика Південного туристичного району.
4. Характеристика Карпатського туристичного району.

2. *Індивідуальне тестування..*

3. *Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.*

Презентація групових проектів за темами:

1. Особливості розвитку туризму в Поліському туристичному районі.
  2. Особливості розвитку туризму в Центральному туристичному районі.
  3. Особливості розвитку туризму в Південному туристичному районі.
  4. Особливості розвитку туризму в Карпатському туристичному районі.
4. *Підсумковий модульний контроль.*

**ЧАСТИНА 3.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ВИВЧЕННЯ ГЕОГРАФІЇ ТУРИЗМУ

ТЕМА 1. Туристсько-рекреаційний потенціал території та методи його оцінки.

Форми контролю: Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, картографічний диктант. Робота з картою. Підготовка до доповідей.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Охарактеризувати культурну, соціальну, екологічну, економічну, просвітницьку, виховну функції туризму.

2. Головні чинники розвитку туризму.

3. Формування туристичної привабливості території.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Предметом географії туризму є:

- а) територіальна організація (самоорганізація) туристичної діяльності людей;
- б) територіальна (просторова) туристична система;
- в) територіальна (просторова) рекреаційно-туристична система;
- г) територіальна організація (самоорганізація) туристичної системи.

2. Виділення груп споживачів за різними ознаками є:

- а) аналізом ринку;
- б) конструюванням ринку;
- в) сегментуванням ринку;
- г) індукцією ринку.

3. Найбільш динамічною часткою туристичного ринку є поїздки з:

- а) метою відпочинку та розваг;
- б) діловою метою;
- в) лікувально-оздоровчою метою;
- г) пригодницькою метою.

4. Зміни в демографії планети є:

- а) тенденцією розвитку туризму;
- б) фактором, що впливає на туризм;
- в) показником старіння населення;
- г) фактором, що гальмує туризм.

5. Туристичні моделі, в яких головним є переміщення туристів це:

- а) моделі туристичних подорожей;
- б) моделі відбуття-прибуття;
- в) структурні моделі;
- г) моделі розвитку туризму.

6. Модель життєвого циклу дестинації належить до:

- а) моделі туристичних подорожей;
- б) моделі відбуття-прибуття;
- в) структурних моделей;
- г) моделі розвитку туризму.

7. Географія туризму - це:

- а) міжгалузева дисципліна ; про просторові закономірності та особливості функціонування та розвитку територіальних систем організації туристичної діяльності людей;
- б) галузева дисципліна про просторові закономірності та особливості функціонування та розвитку територіальних систем організації туристичної діяльності людей
- в) галузева дисципліна про функціонування та закономірності рекреаційної територіальної системи;
- г) галузева дисципліна, що вивчає туризм в його географічних проявах.

8. Географія туризму не пов'язана з:

- а) суспільно-географічними дисциплінами;
- б) природничо-географічними дисциплінами;
- в) географічними дисциплінами;
- г) правильної відповіді не має.

9. Найбільш масовими є поїздки з:

- а) метою відпочинку та розваг;
- б) діловою метою;
- в) лікувально-оздоровчою метою;
- г) пригодницькою метою.

10. Що не є тенденцією на сучасному етапі розвитку туризму:

- а) збільшення частки туристів похилого віку;
- б) подібнення відпускнуго періоду;
- в) збільшення витрат у розрахунку на один день туристичної поїздки;
- г) зменшення витрат у розрахунку на один день туру.

ТЕМА 2. ТУРИСТИЧНЕ РАЙОНУВАННЯ СВІТУ

Форми контролю: Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, картографічний диктант. Робота з картою. Підготовка до доповідей.

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

- 1. Туристські райони: ієрархія і типологія.
- 2. Цикл розвитку туристичного регіону.
- 3. Туристичне районування світу за класифікацією WTO.
- 4. Туристичне районування світу за О.О. Бейдиком.
- 5. Туристського районування світу: геокультурний підхід.
- 6. Характеристика основних чинників розвитку туристичних регіонів світу.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Більше половини тур потоків приходиться на країни:

- а) Центру;
- б) Периферії;
- в) Напівпериферії;
- г) Тріади.

2. Лідер за кількістю тур потоків серед макрорайонів:

- а) Азійсько-Тихоокеанський макрорайон;
- б) Африка;
- в) Америка;
- г) Європа.

3. Міжрегіональні потоки до Азійсько-Тихоокеанського макрорайону з Європи та Америки стимулюються зокрема:

- а) сусідством країн;
- б) розвинутою транспортною інфраструктурою;
- в) сприятливим для відпочинку кліматом;
- г) сприятливим обмінним курсом валют.

4. Близькосхідний макрорайон останнім часом відвідають дуже мало туристів, це пов'язано з:

- а) тим, що цей макрорайон ще малодосліджений;
- б) політичною нестабільністю;
- в) низьким рівнем економічного розвитку;
- г) низьким рівнем обслуговування.

5. Найбільшу в світі частку столиць складають:

- а) родові;
- б) історичні;
- в) політичні;
- г) ситуативні.

6. Яка з країн не є найбільшим експортером тур послуг:

- а) Німеччина;
- б) Франція;
- в) Італія;
- г) США.

7. Франція, Іспанія, США – країни, що мають умовну назву

- а) Центр;
- б) Периферія;
- в) Напівпериферія;
- г) Тріада.

8. В Європі переважають:

- а) довготермінові потоки;
- б) короткотермінові потоки;
- в) радіальні потоки;
- г) всі відповіді правильні.

9. Більшість потоків в Американському макрорайоні мають:

- а) міжрегіональний характер;
- б) внутрішньо регіональний характер;
- в) переважають подорожі до Європи ;
- г) переважають подорожі до США.

10. В Африканському макрорайоні основний потік туристів припадає на:

- а) Північ Африки та ПАР;
- б) Південь Африки та ПАР;
- в) Острівний мезорайон;
- г) Єгипет.

ТЕМА 3. Географія основних видів туризму

Форми контролю: Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, картографічний диктант. Робота з картою. Підготовка до доповідей.

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

1. Географія поширення рекреаційного туризму в світі та по регіонах.
2. Діловий туризм та географія його поширення.
3. Географія поширення пригодницького туризму в світі та по регіонах.
4. Географія освітнього туризму.

Релігійно-паломницький туризм. Географія поширення релігійно-паломницького туризму в світі та по регіонах

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Діловий туризм є:

- а) найбільшим сегментом туристичного ринку;
- б) найбільш доходним сегментом туристичного ринку;
- в) найбільш новим сегментом туристичного ринку;
- г) найменш динамічним сегментом туристичного ринку.

2. Лідером у розвитку інтенсив туризму є:

- а) Франція;
- б) Німеччина;
- в) Великобританія;
- г) США.

3. Найбільш чисельними серед ділових туристів є:

- а) корпоративні клієнти;
- б) асоціації та їх члени;
- в) урядові структури;
- г) громадські організації.

4. В Європі на першому місці за чисельністю знаходяться:

- а) інтенсив-поїздки;
- б) поїздки на конгреси;
- в) поїздки на виставки;
- г) класичні ділові поїздки.

5. Паломництво в ісламі має назву:

- а) хадж;
- б) тіртха-ятра;
- в) прочанство;
- г) пілігримництво.

6. Деякі паломницькі подорожі мають характер театралізованою вистави. Таке явище характерно для:

- а) ісламу;
- б) іудаїзму;
- в) індуїзму;

г) синтоїзму.

7. Інтенсив-заходи з'явилися в:

- а) Франції;
- б) Німеччині;
- в) Великобританії;
- г) США.

8. На першому місці серед виставок в Європі є:

- а) автомобільні;
- б) спортивні;
- в) туристичні;
- г) товарів повсякденного вжитку

9. На Американському континенті більшість ділових турів припадає на:

- а) Бразилію;
- б) Канаду;
- в) Мексику;
- г) США.

10. Найбільш популярними в буддизмі є відвідування місць, які:

- а) відвідував Будда;
- б) пов'язані з важливими подіями в житті Будди;
- в) пов'язані з історією та культурою буддизму;
- г) пов'язані з життя святих.

ТЕМА 4. Туристичне районування України

Форми контролю: Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, картографічний диктант. Робота з картою. Підготовка до доповідей.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

- 1. Туристичні регіони України
- 2. Туристичне районування України за класифікацією за О.О. Бейдиком.
- 3. Основні рекреаційні райони України та перспективи їхнього розвитку.
- 4. Регіональні проблеми розвитку рекреаційного комплексу України.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

- 1. Ядрами територіальної організації рекреаційно-туристичного комплексу України є:
  - а) заповідні урочища;
  - б) курортно-оздоровчі заклади;
  - в) кліматичні ресурси.

2. До складу Південного, або Азово-Причорноморського, рекреаційного району входять частини таких областей:

- а) Одеської;
- б) Донецької;
- в) Луганської.

3. До Західного підрайону Південного рекреаційного району входять приморські території таких областей:

- а) Запорізької;
- б) Донецької;
- в) Миколаївської.

4. До Східного рекреаційного підрайону належить:

- а) Бердянськ;
- б) Одеса;
- в) Саки.

5. У межах Карпатського рекреаційного району виокремлюються така кількість підрайонів:

- а) два;
- б) п'ять;
- в) три.

6. Інтенсивність рекреаційного використання Передкарпаття зменшується у напрямі:

- а) із заходу на схід;
- б) з півночі на південь;
- в) з півдня на північ.

7. До Лівобережного лісостепового рекреаційного району належить така область:

- а) Полтавська;
- б) Хмельницька;
- в) Миколаївська.

8. Основним просторово-територіальним ядром розвитку Лівобережного лісостепового рекреаційного району має стати місто:

- а) Лубни;
- б) Ізюм;
- в) Миргород.

9. Яку частину території України охоплює Степовий рекреаційний район:

- а) 20%;
- б) 40 %;
- в) 60%?

10. З погляду можливого рекреаційного використання Степовий рекреаційний район можна поділити на таку кількість зон:

- а) дві;
- б) три;
- в) сім

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2.
ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНИХ ТУРИСТИЧНИХ РЕГІОНІВ СВІТУ

ТЕМА 5. Характеристика Європейського туристичного регіону.

Форми контролю: Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, картографічний диктант. Робота з картою. Підготовка до доповідей.

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

1. Європа-найбільш привабливий туристичний регіон.
2. Географія ділового туризму в Європі
3. Географія релігійного туризму в Європі
4. Туристські особливості Польщі, Угорщини та Чехії.
5. Туристські ресурси Німеччини і країн Бенілюксу.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Перше місце у світі за кількістю іноземних туристів, які відвідують країну, посідає:
  - а) Іспанія;
  - б) Франція;
  - в) Італія.
2. Ниві середземноморське узбережжя Іспанії за рекреаційною привабливістю:
  - а) поступається Французькій Рив'єрі;
  - б) поступається Італії;
  - в) випереджає всі країни Середземномор'я.
3. Серед країн Західної Європи за кількістю іноземних туристів Німеччина посідає таке місце:
  - а) 3-тє;
  - б) 4-тє;
  - в) 5-тє.
4. Серед Скандинавських країн найрозвинутіше рекреаційно-туристичне господарство у:
  - а) Данії;
  - б) Норвегії;
  - в) Фінляндії.
5. Велика частина гірської системи Карпат розташована на території
  - а) Болгарії
  - б) Румунії
  - в) України
  - г) Угорщини
6. Внутрішньоконтинентальні країна, в якій нараховуються сотні мінеральних і термальних джерел, - це
  - а) Чехія
  - б) Словаччина
  - в) Австрія
  - г) Польща

7. Сама «католицька» країна Центральної та Східної Європи - це

- а) Польща
- б) Болгарія
- в) Румунія
- г) Македонія

8. Найбільш низька частка бізнес-поїздок в Східній і Центральній Європі припадає на

- а) Польщу і Чехію
- б) Чехію і Словаччину
- в) Угорщину і Сербію
- г) Румунію і Болгарію

9. Найбільш відвідувана туристами країна Європи - це

- а) Італія
- б) Іспанія
- в) Франція
- г) Греція

10. Найзахідніша точка Західної Європи і найпопулярніша визначна пам'ятка в Португалії - це

- а) Кабо-да-Рока
- б) Антіб
- в) Сан-Вісенте
- г) Маррокі

ТЕМА 5. Основні туристичні центри Європи

Форми контролю: Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, картографічний диктант. Робота з картою. Підготовка до доповідей.

Завдання для самостійної роботи:

3. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

4. Самостійно опрацюйте питання:

1 Туристичні центри Південноєвропейського туристичного району, Північноєвропейського туристичного району, Західноєвропейського туристичного району та Центрально-Східноєвропейського туристичного району.

2. Країни-лідери світового туризму в регіонах. Основні види туризму популярні в країнах регіону.

4. Туристська інфраструктура, ступінь рекреаційної освоєності, туристські формальності і умови в'їзду в країни регіону.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Головним об'єктом туризму у Франції є:

- а) Альпи;
- б) Париж;
- в) Рив'єра.

2. Особливістю іноземного туризму у Великій Британії є:

- а) переважання туристів із Східної Європи;
- б) висока частка подорожей до Північної Америки;
- в) подорожі до Японії.

3. Столиця землі Саксонія, місто витончених мистецтв, німецька «Флоренція» - це

- а) Мюнхен
- б) Ватикан
- в) Берлін
- г) Дрезден

4. Місто на березі Рейну, засноване римлянами, де знаходиться відомий в Німеччині готичний собор і зберігаються мощі новозавітних волхвів - це

- а) Бремен
- б) Штутгарт
- в) Краків
- г) Кельн

5. Адміністративний центр провінції Південна Голландія, де засідає уряд і парламент країни, розташовані офіси ООН і інших міжнародних організацій, - це

- а) Харлем
- б) Гаага
- в) Брюгге
- г) Ганновер

6. Женевське озеро і Шильонський замок - це пам'ятки

- а) Франції
- б) Швейцарії
- в Австрії
- г) Словенії

7. Музей Прадо знаходиться в іспанському місті

- а) Барселона
- б) Валенсія
- в) Толедо
- г) Мадрид

8. Один з найбільш фешенебельних курортів світу, розташований на півдні Франції, місце відпочинку аристократичної публіки - це

- а) Ніцца
- б) Верона
- в) Неаполь
- г) Палермо

9. Давня столиця Іспанії, центр автономної області Кастилія-Ла- Манча, що славиться виробництвом виробів із сталі високої якості, - це

- а) Толедо
- б) Гранада
- в) Катанія
- г) Турин

10. Середземноморський кліматичний курорт на півдні Франції і столиця міжнародних кінофестивалів - це

- а) Болонья
- б) Палермо
- в) Канни
- г) Марсель

ТЕМА 7. Американський туристичний регіон.

Форми контролю: Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, картографічний диктант. Робота з картою. Підготовка до доповідей.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Американські туристичні сектори.
2. Діловий туризм в країнах Центральноамериканського туристичного регіону.
3. Перспективи розвитку туристичної індустрії в Американському туристичному макрорегіоні.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Найчастіше до США приїжджають туристи з:
  - а) Бразилії та Аргентини;
  - б) Данії та Швеції;
  - в) Японії та Великої Британії.
2. Який об'єкт туризму знаходиться у Нью-Йорку:
  - а) Білий дім;
  - б) Бродвей;
  - в) Арлінгтонський цвинтар?
3. "Індепенденс Холл" знаходиться у:
  - а) Філадельфії;
  - б) Ною-Йорку;
  - в) Лос-Анжелесі.
4. "Діснейленд" вперше було відкрито в штаті:
  - а) Мічиган;
  - б) Каліфорнія;
  - в) Флорида.
5. Яка кількість американців та іноземних туристів щорічно відвідує Лас-Вегас:
  - а) до 10 млн;
  - б) понад 100 млн;
  - в) понад 30 млн?
6. До Карибів належать острови:
  - а) Андаманські;
  - б) Мальдівські;
  - в) Багамські.
7. Основним видом рекреаційних ресурсів Центральноамерикансько-Карибського макрорегіону є:
  - а) природні умови;
  - б) культурно-історичні ресурси;
  - в) економічні об'єкти.
8. Найбільше у світі солоне озеро, де водяться крокодили, знаходиться:

- а) на Кубі;
- б) в Домініканській республіці;
- в) на Барбадосі.

9. Національні парки займають понад 40 % території:

- а) у Коста-Риці;
- б) на Кубі;
- в) на Ямайці.

10. До рекреаційних ресурсів Бразилії належить:

- а) тропічне узбережжя;
- б) політична нестабільність;
- в) високий рівень злочинності.

ТЕМА 7. Африканський туристичний регіон.

Форми контролю: Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, картографічний диктант. Робота з картою. Підготовка до доповідей.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

- 1. Африканські туристичні сектори.
- 2. Релігійний туризм в країнах Північної Африки.
- 3. Перспективи розвитку туристичної індустрії в Африканському туристичному макрорегіоні.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Основним рекреаційним ресурсом Єгипту є:

- а) історико-культурні пам'ятки;
- б) корали Червоного моря;
- в) тропічний клімат.
- г) правильною відповіді немає.

2. Шарм-ель-Шейх найбільше цінується аматорами:

- а) тенісу;
- б) дайвінгу;
- в) гольфу.
- г) правильною відповіді немає.

3. "Венецією на Червоному морі" називають:

- а) ЕльТуну;
- б) Хургаду;
- в) Шарм-ель-Шейх.
- г) правильною відповіді немає.

5. Найбільша колекція давньоєгипетського мистецтва зберігається в музеї:

- а) Ісламському;
- б) Коптському;
- в) Єгипетському.
- г) правильною відповіді немає.

6. "Прокляття фараона" пов'язано з гробницею:

- а) Тутмоса I;
- б) Тутанхамона;
- в) Рамзеса II.
- г) правильної відповіді немає.

7. Найбільшою з пірамід Єгипту є піраміда фараона:

- а) Мікерино;
- б) Хеопса;
- в) Сети I.
- г) правильної відповіді немає.

8. Що не належить до основи туристичного макрорегіону світу:

- а) Європейський;
- б) Австралійський;
- в) Африканський;
- г) Південно-Азіатський.

9. Найбільшим колонним храмом вважається:

- а) Карнацький храм Амон-Ра;
- б) храм Птаха;
- в) Великий храм Рамзеса III.
- г) правильної відповіді немає.

10. До якого виду туризму належить такий відпочинок, як політ у космос чи полювання на верблюдах?

- а) хобі-туризм;
- б) оздоровчий туризм;
- в) екстремальний туризм;
- г) пригодницький туризм;

ТЕМА 9. Характеристика Азіатсько-Тихоокеанського туристичного регіону.

Форми контролю: Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, картографічний диктант. Робота з картою. Підготовка до доповідей.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Завдання для самостійної роботи:

1. Характеристика туристського потенціалу Азії та Тихоокеанського регіону.
2. Біокліматичні умови, природні рекреаційні ресурси, інфраструктура, гідромінеральні ресурси, екологічні умови природного середовища, культурно-історичний потенціал, рекреаційна освоєність території.
3. Країни-лідери світового туризму в регіонах.
4. Туристські ресурси в досліджуваних регіонах. Основні туристичні центри, курорти.
5. Туристська інфраструктура, ступінь рекреаційної освоєності.
6. Туристські формальності і умови в'їзду в країни регіонів.
7. Перспективи розвитку туризму регіонах.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. На якій кількості основних островів знаходиться Нова Зеландія:

- а) 2;
- б) 3;
- в) 4.

2. Меланезійський музей знаходиться у:

- а) Окленді;
- б) Веллінгтоні;
- в) Роторуа.

3. Договір про Антарктику діє:

- а) лише на материку Антарктида;
- б) лише на антарктичних островах;
- в) на південь від 60° пд. широти.

4. Яка частка туристів прибуває до регіону в режимі морських круїзів:

- а) понад 90 %;
- б) до 10%;
- в) до 50%?

5. Яка частка туристів припадає на США, Німеччину, Велику Британію та Австралію:

- а) 11%;
- б) 14%;
- в) 75%?

6. Найбільш молодими є:

- а) приморські курорти;
- б) гірськокліматичні курорти;
- в) розважально-ігрові курорти;
- г) бальнеологічні курорти.

7. Комплексна лікувальна дія компонентів приморської території (вода, клімат, пісок, водорості тощо) має назву:

- а) урінотерапія;
- б) акватерапія;
- в) амплотерапія;
- г) таласотерапія.

8. Серед країн Азії гірськолижний туризм найбільш розвинутий в:

- а) Австрії;
- б) ОАЕ;
- в) Китаї;
- г) Японії.

9. Серед країн Азії лідером у сфері ділового туризму є:

- а) Китай;
- б) Індія
- в) Сінгапур;
- г) Японія.

10 Подорож на Фудзіяму типова для релігійного туризму в:

- а) ісламі;
- б) іудаїзмі;

- в) індуїзмі;
- г) синтоїзмі.

ТЕМА 10. Південноазіатський туристичний регіон.

Форми контролю: Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, картографічний диктант. Робота з картою. Підготовка до доповідей.

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. Завдання для самостійної роботи:

1. Характеристика туристського потенціалу Південноазіатського туристичного регіону.
2. Біокліматичні умови, природні рекреаційні ресурси, інфраструктура, гідромінеральні ресурси, екологічні умови природного середовища, культурно-історичний потенціал, рекреаційна освоєність території.
3. Країни-лідери світового туризму в регіонах.
4. Туристські ресурси в досліджуваних регіонах. Основні туристичні центри, курорти.
5. Туристська інфраструктура, ступінь рекреаційної освоєності.
6. Туристські формальності і умови в'їзду в країни регіонів.
7. Перспективи розвитку туризму регіонах.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. До біотичних ресурсів вимогливим є:
  - а) яхтінг;
  - б) рафтінг;
  - в) б'ордінг;
  - г) драйтулінг.
2. Деякі паломницькі подорожі мають характер театралізованою вистави. Таке явище характерно для:
  - а) ісламу;
  - б) іудаїзму;
  - в) індуїзму;
  - г) синтоїзму.
3. В азійських країнах найбільш поширені поїздки з діловою метою:
  - а) в Європу;
  - б) в США;
  - в) в Африку;
  - г) в середині макрорайону.
4. Паломництво в індуїзмі має назву:
  - а) хадж;
  - б) тіртха-ятра;
  - в) прочанство;
  - г) пілігримництво.
5. Подорож на Фудзіяму типова для релігійного туризму в:
  - а) ісламі;
  - б) іудаїзмі;

- в) індуїзмі;
- г) синтоїзмі.

6. Найбільш популярними в буддизмі є відвідування місць, які:

- а) відвідував Будда;
- б) пов'язані з важливими подіями в житті Будди;
- в) пов'язані з історією та культурою буддизму;
- г) пов'язані з життя святих.

7. Найбільш молодими в регіоні є:

- а) приморські курорти;
- б) гірськокліматичні курорти;
- в) розважально-ігрові курорти;
- г) бальнеологічні курорти.

8. Комплексна лікувальна дія компонентів приморської території (вода, клімат, пісок, водорості тощо) має назву:

- а) урінотерапія;
- б) акватерапія;
- в) амплотерапія;
- г) таласотерапія.

9. Серед країн Азії гірськолижний туризм найбільш розвинутий в:

- а) Австрії;
- б) ОАЕ;
- в) Китаї;
- г) Японії.

10. Серед країн Азії лідером у сфері ділового туризму є:

- а) Китай;
- б) Індія
- в) Сінгапур;
- г) Японія.

ТЕМА 11. Країни Близького Сходу.

Форми контролю: Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, картографічний диктант. Робота з картою. Підготовка до доповідей.

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Завдання для самостійної роботи:*

1. Характеристика туристського потенціалу країн Близького та Середнього Сходу.
2. Біокліматичні умови, природні рекреаційні ресурси, інфраструктура, гідромінеральні ресурси, екологічні умови природного середовища, культурно-історичний потенціал, рекреаційна освоєність території.
3. Країни-лідери світового туризму в регіонах.
4. Туристські ресурси в досліджуваних регіонах. Основні туристичні центри, курорти.
5. Туристська інфраструктура, ступінь рекреаційної освоєності.
6. Туристські формальності і умови в'їзду в країни регіонів.

3. Розв'яжіть тестові завдання

1. До країн Близькосхідного туристичного макрорегіону належать:

- а) Бахрейн, Кувейт, Єгипет;
- б) Йорданія, Катар, Алжир ;
- в) Марокко, Іран, ОАЕ;
- г) Туніс, Ліван, Ірак.

2. До Близького сходу не входить країна:

- а) Катар;
- б) Сирія;
- в) Судан;
- г) Саудівська Аравія.

3. Зростання міжнародних туристичних прибуттів до Близькосхідного туристичного макрорегіону в останнє десятиріччя до відбулося за рахунок:

- а) Єгипту і Саудівської Аравії;
- б) Єгипту та Об'єднаних Арабських Еміратів
- в) Йорданії та Об'єднаних Арабських Еміратів
- г) Єгипту та Кувейту Саудівська Аравія.

4. Основним видами міжнародного туризму в регіоні є:

- а) релігійний, курортно-оздоровчий, екологічний;
- б) пригодницький, освітній, культурно-пізнавальний туризм Єгипту та Об'єднаних Арабських Еміратів
- в) Культурно-пізнавальний, релігійний, курортно-оздоровчий;
- г) діловий, релігійний, пригодницький.

5. До якого виду туризму належить такий відпочинок, як політ у космос чи полювання на верблюдах?

- а) хобі-туризм;
- б) оздоровчий туризм;
- в) екстремальний туризм;
- г) пригодницький туризм;

6. Екологічний потенціал ландшафту - це

- а) можливості рельєфу
- б) можливості і властивості сукупності природних форм
- в) загальні властивості природного оточення
- г) закономірність розвитку форм біорізноманіття території.

7. Найвищим серед пам'ятників сучасної архітектури є:

- а) Бурдж-Халіфа (ОАЕ);
- б) телебашта Гуанчжоу (Китай);
- в) Сі-Ен-Тауер (Канада);
- г) Башти Петронас (Малайзія).

8. Найвищу оцінку мають пам'ятники фольклору при:

- а) поширенні окремих жанрів або видів фольклору;
- б) наявності різножанрового та різновидового складу фольклору;
- в) наявності окремих традицій;
- г) наявності різних видів ремесел.

9. Паломництво в ісламі має назву:

- а) хадж;

- б) тіртха-ятра;
- в) прочанство;
- г) пілігримництво.

10. Розквіт паломництва в Палестину прийшовся на:

- а) перші роки нашої ери;
- б) IVст.;
- в) XIX ст.;
- г) XX ст.

ТЕМА 12. Географія видів туризму в Україні.

Форми контролю: Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, картографічний диктант. Робота з картою. Підготовка до доповідей.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

- 1. Періоди розвитку туризму в Україні.
- 2. Перспективи розвитку туризму в Україні за видами.
- 3. Інформаційні та інформаційно-віртуальні туристичні ресурси в Україні.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. У рекреаційно-туристичному господарстві України сформувалися:

- а) лише спеціалізовані (інтегральні) ТРС;
- б) лише ТРС;
- в) всі типи ТРС.

2. До найбільш сформованих інтегральних ТРС України належать:

- а) Одесько-Чорноморська;
- б) Волинська;
- в) Придніпровська.

3. Найпотужнішим ТРК України є:

- а) Ялтинський;
- б) Київський;
- в) Трускавецький.

4. Ядрами територіальної організації рекреаційно-туристичного комплексу України є:

- а) заповідні урочища;
- б) курортно-оздоровчі заклади;
- в) кліматичні ресурси.

5. Найбільша кількість санаторно-курортних закладів України зосереджена в:

- а) Одесі;
- б) Закарпатті;
- в) АРК.

6. На основі потужних родовищах вуглекислих вод діють лікувальні заклади у:

- а) Миргороді;
- б) Полянні;
- в) Моршині.

7. Сульфідні мулові грязі використовують для лікування захворювань опорно-рухового апарату в місті:

- а) Миргород;
- б) Немиров;
- в) Саки.

8. Екстремальний туризм найбільшою мірою може розвиватися на:

- а) масиві Свидовець;
- б) Словечансько-Овруцькому кряжі;
- в) Мізоцькому кряжі.

9. Найвищу категорію складності для водного туризму мають річки:

- а) гірських районів;
- б) височин;
- в) низовин.

10. Один з видів туризму, який здійснюється в екологічно збереженому людиною природному середовищі з метою пізнання природи і відпочинку, називається:

- а) сільським зеленим;
- б) діловим;
- в) екологічним.

ТЕМА 13. Географія видів туризму в Україні.

Форми контролю: Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, картографічний диктант. Робота з картою. Підготовка до доповідей.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

- 1. Характеристика Поліського туристичного району.
- 2. Характеристика Центрального туристичного району.
- 3. Характеристика Південного туристичного району.
- 4. Характеристика Карпатського туристичного району.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Основою екотуризму України є:

- а) села;
- б) гори;
- в) національні природні парки.

2. До складу Південного, або Азово-Причорноморського, рекреаційного району входять частини таких областей:

- а) Одеської;
- б) Донецької;
- в) Луганської.

3. До Західного підрайону Південного рекреаційного району входять приморські території таких областей:

- а) Запорізької;
- б) Донецької;

в) Миколаївської.

4. На мілководній Джарилгацькій затоці розміщується курорт:

а) Скадовськ;

б) Очаків;

в) Генічеськ.

5. У межах Карпатського рекреаційного району виокремлюються така кількість підрайонів:

а) два;

б) п'ять;

в) три.

6. Інтенсивність рекреаційного використання Передкарпаття зменшується у напрямі:

а) із заходу на схід;

б) з півночі на південь;

в) з півдня на північ.

7. Які з цих тверджень є правильними:

а) Карпатські гори є екологічно найчистішою територією України;

б) в гірській районах Карпатського району мешкає 200 тис. осіб;

в) найперспективнішим для розвитку рекреації і туризму є природно-історико-етнографічний рекреаційно-туристичний комплекс "Гуцульщина".

8. До пам'яток природи Бойківщини належить:

а) г. Говерла;

б) г. Пивиха;

в) "Криниця Довбуша".

9. Українське Полісся в ландшафтному плані поділяється на таку кількість фізико-географічних областей:

а) дві;

б) три;

в) п'ять.

10. До Правобережного височинного лісостепу належить така область:

а) Сумська;

б) Вінницька;

в) Запорізька.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

Основна література

10. Биртаков М. Индустрия туризма: Учеб. пособие. — М., 2001.
11. Качмарек Я. Туристический продукт. Замысел. Организация. Управление: учебное пособие [Электронный ресурс] / Я. Качмарек, А. Стасяк, Б. Влодарчик. - М.: Юнити-Дана, 2012. - 496 с. <http://biblioclub.ru/index.php?page=book&id=117167>
12. Квартальников В. А. Туризм: Учебник. — М., 2000.
13. Кузик С.П. Географія туризму: навч. посіб. -К.: Знання, 2011. – 217с.
14. Мальська М. П., Худо В. В. Туристичний бізнес: теорія та практика. Підручник. 2-вид. перероб. та доп.– К.: Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
15. Пирожник И. И. Основы географии туризма и экскурсионного обслуживания. — Минск, 1985.
16. Проблемное страноведение и мировое развитие. Смоленск: Изд. СГУ, 1998
17. Романов А.А, География туризма: Учебное пособие для вузов / А.А. Романов, Р.Г. Саакянц. – М.: Советский спорт, 2005. – 463 с.
18. Сенин В. С. Организация международного туризма. — М., 2000.

Додаткова література

10. 190. Морозов М.А. Экономика туризма: учебник / М.А. Морозов, Н.С. Морозова, Г.А. Карпова, Л.В. Хорева. – М.: Федеральное агентство по туризму, 2014. – 320 с
11. Абрамов В. В. Історія туризму: підруч./ В. В. Абрамов, М. В. Тонкошкур. – Харків : Видавництво «Форт», 2010. – 286 с.: іл.
12. Биржаков М. Б. Введение в туризм. Издание 9-е, переработанное и дополненное / М. Б. Биржаков – СПб.: «Издательский дом Герда», 2007. – 576 с.
13. Дурович А.П. Маркетинг в туризме : учеб. пособие / А.П. Дурович. – Мн. : Новое знание, 2005. – 496 с.
14. Зорин И.В. Энциклопедия туризма / И.В. Зорин, В.А. Квартальнов. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 368 с.
15. Квартальнов В. А. Теория и практика туризма; Учебник / В. А. Квартальнов. – М.: «Финансы и статистика», 2003. – 672с.
16. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. – Чернівці: Книги-XXI, 2003. – 298 с.
17. Мальська М.П., Худо В.В., Цибух В.Л. Основы туристического бизнеса: Навчальний посібник. - Київ: Центр на
18. вчальної літератури, 2004. - 272 с

Інформаційні ресурси

15. RIOST «Subcontracting and economy». - Brussels, 2000 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.international-commerce.ru/ponyatie-osobennosti-i-vidy-mezhdunarodnogo-proizvodstvennogo-kooperirovaniya/>.
16. The World Tourism Organization [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www2.unwto.org>.
17. The World Travel and Tourism Council [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.wttc.org>.
18. UNWTO Tourism Highlights 2000—2013 — <http://mkt.unwto.org/en/publication/unwto-tourism-highlights-2013-edition>.
19. World Travel and Tourism Council Travel and Tourism 2012 — Travel and Tourism Economic Impact 2012 [Електронний ресурс]. — Режим доступа: http://www.wttc.org/site_media/uploads/downloads/world2012.pdf
20. Асоціація готельних об'єднань та готелів міст України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mydim.ua/information/union/hotelinua/>

21. Гаагская декларация Межпарламентской конференции по туризму від 14.04.1989 [Електронний ресурс] // ООН. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_904
22. Глобальный этический кодекс туризма від 01.10.1999 [Електронний ресурс] // Всесвітня туристична організація. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/983_001
23. Громадська спілка «Асоціація сприяння розвитку винного та гастрономічного туризму в Україні» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://awgt.nuft.edu.ua/page/view/protocol>
24. Закон України «Про курорти» від 05.10.2000 № 2026-III [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2026-14>
25. Закон України «Про Туризм» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>
26. Спілка сприяння розвитку сільському зеленому туризму [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.greentour.com.ua>
27. Статистические материалы ЮНВТО — http://www.unwto.org/facts/eng/pdf/historical/ITA_1950_2005.pdf, <http://www.unwto.org/facts/eng/ITA&TR.htm>
<http://mkt.unwto.org/en/barometer>
28. Хартия туризма від 01.01.1985 [Електронний ресурс] // Всесвітня туристична організація. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995>

Навчальне видання

Снігур Катерина Володимирівна

Кафедра міжнародної економіки та туризму

ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ

Методичні рекомендації для вивчення дисципліни